

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

De heer van der Laan - PvdA

Datum
8 februari 2023

Uw kenmerk

Contactpersoon
J. Smid

Dossiernummer
HHNK/22000249

Registratienummer
23.0246004

Telefoonnummer
+31725827109

Onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen –
PvdA – Duurzaamheid en social return
bij aanbesteding

Geachte heer van der Laan,

Op 24 januari jongstleden stelde u het college van dijkgraaf en hoogheemraden schriftelijke vragen over duurzaamheid en social return bij aanbesteding (23.0057418). Met deze brief voorzien wij in de beantwoording van uw vragen. Op de volgende pagina's vindt u de vragen, gevolgd door een reactie.

Met vriendelijke groet,

namens het college van dijkgraaf en hoogheemraden,

de secretaris,

M.J. Kuipers

de dijkgraaf,

ir. R.P.G. Bosma

Datum
8 februari 2023

Geacht college,

Via de wekelijkse zending van 10 november 2022 deelde u met ons een notitie van de Unie van Waterschappen over het toepassen van interne CO₂-beprijzing bij beleids- en investeringsbeslissingen en bij inkoop en aanbesteding. De notitie ging vergezeld van een memo en een handreiking voor de waterschappen. Het Unie-voorstel is dat de waterschappen twee jaar lang interne CO₂-beprijzing toepassen. De resultaten daarvan worden uitgewisseld en gemonitord. Op 1 april 2022 heeft de ledenvergadering van de Unie hiermee ingestemd.

De Fractie van de PvdA vindt dit een belangrijke stap op weg naar duurzaamheid in het aanbestedingsbeleid. Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen:

Vraag 1.

In het aan ons meegezonden memo wordt gemeld dat HHNK in 2022 bij één aanbesteding CO₂-beprijzing als gunningscriterium heeft opgenomen. Was dit een eenmalige toepassing of is D&H voornemens deze interne CO₂-beprijzing gedurende twee jaar standaard toe te passen bij grotere aanbestedingen?

Antwoord

Met de Unie van Waterschappen is afgesproken om in 2022 en 2023 ervaring op te doen met CO₂-beprijzing als middel om duurzaamheid mee te wegen in projecten. Bijvoorbeeld bij een interne afweging tussen uitvoeringsvarianten, of bij een aanbesteding door aanbiedingen met lage CO₂-uitstoot te belonen.

Voor interne afweging is dit middel meerdere keren toegepast, bijvoorbeeld om uitvoeringsvarianten voor boezemkadeversterking op duurzaamheid te vergelijken. In aanbestedingen is het inderdaad eenmaal toegepast, momenteel loopt er een tweede aanbesteding waarin CO₂-beprijzing is meegenomen.

Vraag 2.

Indien het geen eenmalige toepassing betreft: in welke gevallen bent u van plan de interne CO₂-beprijzing als gunningscriterium op te nemen?

Antwoord

Vooral bij de projecten waar veel inzet van materieel nodig is. Het verbruik aan brandstoffen dat daarmee gepaard gaat is namelijk goed uit te drukken in een CO₂-emissie. Door met een CO₂-prijs te rekenen, wordt de inzet van schoon materieel beloond.

Uiteindelijk willen we ook de milieu-impact van toegepaste bouwmaterialen gaan meewegen. Circulaire bouwmaterialen hebben bijvoorbeeld een lagere CO₂-voetafdruk dan primaire bouwmaterialen. Het is echter lastig om op een eenduidige manier de CO₂-voetafdruk van een te bouwen object te berekenen, in aanbestedingen is dit daarom nog niet toegepast.

Datum
8 februari 2023

Vraag 3.

Belangrijk is ook welke prijs u voor CO₂ hanteert. De Unie geeft in de handreiking een range aan van € 100-140 per ton CO₂, waarbij de bovengrens wordt aanbevolen voor "waterschappen met relatief meer ambitie". Kunt u ons mededelen welke keuze u heeft gemaakt en waarom?

Antwoord

In de twee aanbestedingen waarin CO₂-beprijzing is toegepast, zijn prijzen van € 200 en € 500 per ton CO₂ gebruikt. De reden om van een hogere prijs uit te gaan, is om de fictieve korting die inschrijvers op een aanbesteding kunnen verdienen wel een redelijk deel moet uitmaken van de verwachte aanneemsom. Anders is het voor de inschrijver minder interessant om een duurzaam aanbod te doen en worden de aanbiedingen toch vooral op prijs beoordeeld. De hoogte van de CO₂-prijs kan dus per aanbesteding verschillen. Onlangs was in het nieuws dat de provincie Utrecht in aanbestedingen zelfs zal uitgaan van € 875 per ton CO₂¹.

Vraag 4.

Wilt u toezeggen het CHI via de triaal-rapportages op de hoogte te houden van de toepassing van interne CO₂-beprijzing in deze twee jaar?

Antwoord

Dat kunnen wij toezeggen.

Naast duurzaamheid vinden wij ook social return (bedoeld om werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) een belangrijk gunningscriterium. U neemt social return als voorwaarde op bij inkopen, tenzij gemotiveerd wordt aangegeven waarom dit niet mogelijk of gewenst is (memo 29 november 2017, in wekelijkse post d.d. 30 november 2017). Dat leidt ons tot de volgende vragen:

Vraag 5.

Bij hoeveel aanbestedingen heeft u in 2022 het criterium van social return toegepast?

Antwoord

In 2022 zijn in totaal 70 aanbestedingen tot gunning gebracht, bij 28 hiervan (40%) is social return als gunningscriterium toegepast.

Vraag 6.

Kunt u aangeven hoeveel banen dat heeft opgeleverd?

Antwoord

HHNK maakt gebruik van het instrument de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO) om ondernemers die inschrijven op aanbestedingen van het hoogheemraadschap te stimuleren social return toe te passen in hun bedrijfsvoering. Ondernemers die bereid zijn een certificaat te behalen op de PSO-ladder krijgen hiermee een gunningsvoordeel (zie www.pso-nederland.nl). Het certificaat is een keurmerk dat inzicht geeft in de mate waarin organisaties meer dan gemiddeld sociaal ondernemen, gericht op de arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Het is niet bekend hoeveel banen het toepassen van de PSO-ladder in ons aanbestedingsbeleid heeft

¹ [Provincie Utrecht gebruikt als eerste overheid in Nederland een eerlijke CO₂-prijs | provincie Utrecht \(\[provincie-utrecht.nl\]\(https://www.provincie-utrecht.nl\)\)](https://www.provincie-utrecht.nl/nieuws/2022/01/provincie-utrecht-gebruikt-als-eerste-overheid-in-nederland-een-eerlijke-co2-prijs)

opgeleverd, maar door deel te nemen aan de PSO stimuleren wij wel de arbeidsparticipatie bij organisaties die voor ons werkzaam zijn.

Vraag 7.

Hoe weegt u af bij welke aanbestedingen u wel of niet social return als gunningscriterium toepast?

Antwoord

De belangrijkste overwegingen om de PSO-ladder als gunningscriterium in te zetten zijn:

- a) De overheidsopdracht moet gegund worden op het gunningscriterium beste prijs/kwaliteitsverhouding en niet op laagste prijs. Bij gunnen op laagste prijs is prijs het enige criterium.
- b) De uitvoeringsduur van de overheidsopdracht moet minimaal 1 jaar bedragen, het ambitieniveau wat een ondernemer bij inschrijver aanbiedt (uitgedrukt in een trede op de PSO-ladder) moet 1 jaar na opdrachtverlening onderbouwd worden door het overhandigen van een PSO-certificaat wat overeenkomt met het beloofde niveau.

Vraag 8.

Soms kunnen bij een aanbesteding zowel social return als interne CO₂-beprijzing als gunningscriterium worden opgenomen. Hoe verhouden deze twee voorwaarden zich onderling bij de gunning?

Antwoord

Bij iedere aanbesteding moet vastgesteld worden of zowel interne CO₂-beprijzing als ook social return toegepast kunnen worden als gunningscriteria. Afhankelijk van de aard en de omvang van de opdracht, maar ook de uitvoeringsduur, moet een keuze gemaakt of beide criteria relevant zijn of een van beide.